

УДК 330.341.1

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ СТВОРЕННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Макаренко С.М.

Херсонський національний технічний університет

Досліджено інвестиційно-інноваційну привабливість галузі легкої промисловості. Визначено основні умови збільшення обсягів залучення інвестиційних коштів. Обґрунтовано доцільність оптимізації розподілу коштів по ресурсах у відповідності до основних економічних законів.

Explored investment-innovative attractiveness of branch of light industry. Certainly basic terms of increase of volumes of bringing in of investment facilities. Grounded expedience of optimization of distributing of facilities on resources in accordance with basic economics' laws.

Ключові слова: інвестиційно-інноваційні пріоритети розвитку, привабливий інвестиційний клімат, прибуток, капітал, оптимізація, розподіл коштів по ресурсах.

Актуальність проблеми. В даний час актуальною науковою проблемою є розробка методів системного дослідження процесів розвитку перехідної економіки. Важливе місце відводиться питанням оцінки ефективності грошово-кредитної, фіскальної, інноваційно-інвестиційної політики і зовнішньоекономічної діяльності держави взагалі та суб'єктів господарювання зокрема. Їх строгий науковий аналіз повинен спиратися на чіткому описі процесу функціонування економічної системи в цілому.

Тому великий інтерес представляє визначення найвагоміших пріоритетів розвитку держави взагалі та суб'єктів господарювання усіх форм власності зокрема, і проведення оцінки їх сучасного стану.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Проблеми інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств активно обговорюються і висвітлюються в літературі, зокрема, в роботах Сарібекова Г.С., Куліш І.М., Осадчої Н.В., Стовби Т.А., Мазур О.О., Маринського Г.С., Гагауз І.Б. та інших науковців [7-9].

Створення Державного агентства України з інвестицій та інновацій, відповідно до Указу Президента України від 30 грудня 2005 року №1873 «Про утворення Державного агентства України з інвестицій та інно-

© Макаренко С.М., 2009

вацій» [2], свідчить про визнання на державному рівні необхідності інвестиційно-інноваційного розвитку країни взагалі та суб'єктів господарювання усіх форм власності зокрема. Проте на сьогодні недостатньо визначеним є вплив інвестиційно-інноваційних факторів на розвиток певних підгалузей промисловості.

Метою роботи є аналіз теоретичних засад, практичних та статистичних матеріалів, дослідження тенденцій розвитку підприємств легкої промисловості Херсонської області, визначення інвестиційно-інноваційних пріоритетів створення ресурсної бази розвитку підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. В економіці держав легка промисловість вважається ключовою для багатьох країн світу, в тому числі промислово розвинутих. Вона відіграє домінуючу роль у промисловості, так як її продукція відноситься до товарів широкого вжитку, що задовольняють одну з основних потреб населення – забезпечення одягом.

З кожним роком споживання продукції легкої промисловості має стійку тенденцію росту, що пов'язано із двома факторами – ростом чисельності населення планети і збільшенням норм споживання на душу населення.

Галузь є провідною у виготовленні товарів широкого вжитку серед яких тканини всіх видів, швейний та трикотажний одяг, взуття, шкіргалантерея, фурнітура і т.п.

Однак обсяги виробництва товарів легкої промисловості в загальній структурі промислового виробництва у 2008 році склали лише 0,9%, і ще не спроможні вирішувати проблеми насичення внутрішнього ринку вітчизняними товарами.

Питома вага витрат на покупку одягу і взуття одного домогосподарства у Херсонській області за місяць у 2006 році складала 5,3%, при загальному обсязі витрат за рік – 8163 млн грн [6]. Отже, загальна річна ємність ринку одягу та взуття області в середньому у 2006 році складала 432,64 млн грн. Проте, обсяг реалізованої продукції підприємствами легкої промисловості області за 2006 рік складав лише біля 27,5 млн грн (6,35% від загальної ємності ринку продукції легкої промисловості) [3].

Темп росту обсягів реалізованої продукції легкої промислової у 2007 році у фактичних цінах складав 195%, у 2008 році – 101,9% [4]. Зниження темпів росту пов'язане передусім світовою економічною кризою, яка

зачепила майже усі галузі промисловості країни взагалі та регіону зокрема. Приріст обсягів реалізованої продукції в 2008 році до показника 2006 року склав 98,6% або 27,1 млн грн. Навіть, якщо в умовах зростання загального обсягу витрат населення у 2007-2008 роках, розмір витрат на купівлю одягу та взуття не змінився і залишився на рівні 432,64 млн. грн., то все одно власним виробництвом забезпечується лише 12,6% потреб. Зазначене свідчить, про доцільність залучення внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування у розвиток галузі.

Нині на ефективність функціонування підприємств легкої промисловості великий вплив справляє науково-технічний процес.

Активізація науково-технічного прогресу й інноваційної діяльності, інтеграція науки та виробництва є передумовами прискорення структурних трансформацій господарського комплексу області. Роль регіонального регулювання у цьому процесі полягає, по-перше, у визначенні напрямів науково-технічної та інноваційної діяльності щодо створення конкурентоспроможної за якістю і ціною продукції та надання послуг; по-друге, в застосуванні різноманітних методів і механізмів виробництва інноваційного продукту та інноваційної продукції для збільшення надходжень до бюджету. Цьому сприятиме створення управління інноваційними процесами, спрямоване на перетворення винаходів і технологічних відкриттів у комерціалізований продукт та прискорення впровадження ефективних науково-технічних розробок у виробництво.

Відсутність державного фінансування, великі відсоткові ставки по кредитах не дозволяє постійно проводити в повному обсязі закупівлю інноваційного спеціалізованого обладнання на підприємствах легкої промисловості. Серед основних перспектив інвестиційно-інноваційної перебудови підприємств легкої промисловості є сприяння залученню середнього та малого бізнесу до інвестиційної діяльності для підвищення ефективності виробництва, збільшення випуску сучасних конкурентоспроможних видів продукції та створення передумов формування прогресивної структури експорту.

Аналізуючи привабливість інвестиційного клімату області можна впевнено стверджувати, що у Херсонщині забезпечується створення усіх умов для збільшення обсягів залучених іноземних інвестицій. Цьому сприяє її місткий внутрішній ринок споживання, значний промисловий

та аграрний потенціал, висококваліфіковані та водночас дешеві трудові ресурси, значна науково-технічна база, наявність великих запасів природних ресурсів. Область має вигідне географічне розташування, унікальні природнокліматичні умови, багату історію, солідний економічний потенціал.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, вкладених в економіку області, станом на 01 січня 2009 року становив 171,4 млн дол. США і збільшився у порівнянні з обсягом 2002 року в 3,1 рази (рис. 1) [5-6].

У 2008 році в економіку Херсонської області іноземними інвесторами вкладено 43,5 млн. дол. США прямих інвестицій, у т.ч. з країн ЄС надійшло 30 млн. дол. США (69% загального обсягу), з країн СНД – 11,1 млн. дол. США (25,6%), з інших країн світу – 2,4 млн. дол. США (5,4%). У той же час нерезидентами вилучено капіталу на суму 3,4 млн. дол. США. Проте, приріст сукупного обсягу іноземного капіталу в економіці області, з урахуванням його переоцінки, утрат, курсової різниці тощо, за 2008 рік склав лише 15,2 млн. дол. США. (109,7% до початку 2008 року) [5].

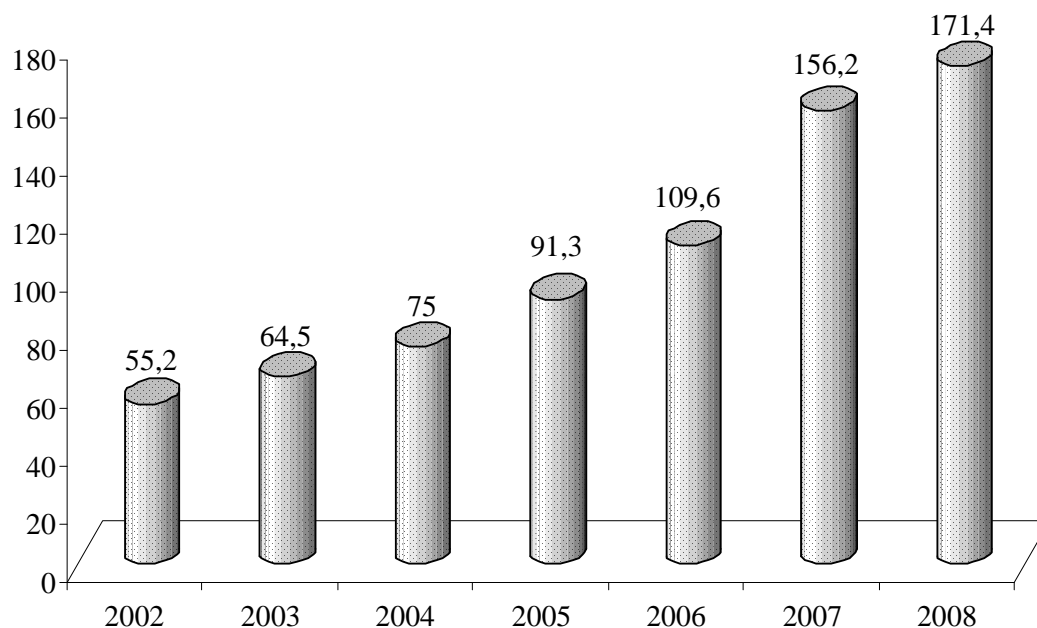

Рис. 1. Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, млн. дол. США

Зазначене свідчить, що навіть в умовах світової фінансової кризи активність іноземних інвесторів не зменшилася. Загальний розмір вилучення капіталу у 2008 році склав лише 3,4 млн. дол. США проти 43,5 млн. дол. США вкладеного.

Незважаючи на активізацію інвестиційної активності іноземних інвесторів в області частка прямих іноземних інвестицій в легку промисловість складає лише 0,03% або 53,2 тис. дол. США від загального обсягу інвестицій в економіку області та 0,05% від загального обсягу в промисловість.

Аналогічна ситуація простежується і при проведенні аналізу обсягів інвестицій в основний капітал. За січень-вересень 2008 року спостерігався значний темп приросту інвестицій в основний капітал – 42,2% (по Україні – 4,7%). За даним показником у Всеукраїнському рейтингу область займає 2 місце. Проте, питома вага обсягу інвестицій в основний капітал у легку промисловість знаходиться лише в проміжку між 0,05% до 0,3% від загального обсягу [5].

Для максимізації вірогідності залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій необхідно забезпечити перш за все виконання «закону економіки» – забезпечення рівного прибутку на рівний капітал. Відповідно до цього закону капітал, у щоб він не був вкладений, повинен принести власникові такий самий прибуток як і капітал, вкладений в інший бізнес.

Наявність диференціальної ренти і пов'язаних з цим платежів свідчить про те, що кошти вкладені в різні фактори виробництва, які мають різну якість і знаходяться на різній відстані відносно якогось місця, мають бути рівновигідними.

Зазначені положення дають підставу зробити наступний висновок-гроші, вкладені в різний час, в різні складові капіталу, в різних місцях мають бути рівновигідними, тобто повинна виконуватися рівність:

$$\frac{P_i(t)}{(1+r)^t} - \frac{P_j(t)}{(1+r)^t} = 0. \quad (1)$$

При будь-якому варіанті

$$Pd_i(t) = Pd_j(t) * k_s * k_p, \quad (2)$$

де $P_i(t)$ і $P_j(t)$ – сума доходів, отриманих від вкладень в чинники виробництва і та j в період часу t ;

r – позиковий відсоток;

$Pd_i(t)$ і $Pd_j(t)$ – сума вкладень в чинники виробництва і та j в період часу t ;

k_s – коефіцієнт, що приводить в зіставний вид вкладення в чинники виробництва, розташовані на різній відстані щодо місця споживання;

k_p – коефіцієнт, що приводить в зіставний вигляд якісно різні чинники виробництва.

t – період часу.

Зазначені коефіцієнти приводять різні вкладення в співставлений вигляд за якістю ресурсів і віддаленістю їх від місця споживання.

Висновки. З вищевикладеного стає очевидним, що будь-яке відхилення від рівновигідної величини, якими б причинами воно не було викликане, є загрозою для розвитку підприємства, і тому оптимізація розподілу коштів по ресурсах повинна будуватися на основі критеріїв, представлених в формулах (1) і (2). Оптимальне використання внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування є не лише пріоритетом розвитку підприємств легкої промисловості, а й необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності на відповідному сегменті ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР (із змінами та доповненнями). – www.zakon.rada.gov.ua
2. Указ Президента України від 30 грудня 2005 року № 1873 «Про утворення Державного агентства України з інвестицій та інновацій». – www.zakon.rada.gov.ua
3. Обсяг реалізованої промислової продукції Херсонської області за 2008 рік // Статистичний бюлетень. Головне управління статистики у Херсонській області № 03-16/31 від 22. 01.2009р.
4. Підсумки роботи промисловості Херсонської області за 2008 рік. Статистичний бюлетень // Головне управління статистики у Херсонській області № 03-17/20 від 16.01.2009р.
5. Про соціально-економічне становище Херсонської області за січень 2009 року // Головне управління статистики у Херсонській області, 16.02.2009р.
6. Статистичний щорічник Херсонської області за 2007 рік // Головне управління статистики у Херсонській області, 2008
7. Сарібеков Г.С., Куліш І.М., Осадча Н.В. Створення і функціонування технологічного парку „Текстиль” як дієвий засіб відродження галузі і регіону // Таврійський науковий вісник. – Херсон, 2007. – Вип. 49.
8. Мазур А.А., Маринский Г.С., Гагауз И.Б. Современные инновационные структуры и коммерциализация науки. – Х.: Институт монокристаллов, 2000. – 256 с.
9. Стовба Т.А. Дослідження впливу легкої промисловості на розвиток регіону // Таврійський науковий вісник. – Херсон, 2007. – Вип. 49.